Omgevingsdienst
Regio Nijmegen
Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Notitie – Financiële consequenties fusie ODRA en ODRN tot ODGM

Inleiding en uitgangspunten
De fusie van de Omgevingsdiensten Regio Arnhem (ODRA) en Regio Nijmegen (ODRN) tot de nieuwe Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) per 1 januari 2026 is primair ingegeven door de ambitie om de kwaliteit van de uitvoering structureel te versterken. Door kennis, capaciteit en systemen te bundelen, ontstaat een organisatie die daadkrachtig, wendbaar en toekomstbestendig is. Daarmee wordt ODGM in staat gesteld om beter en sneller in te spelen op grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, stikstofreductie, externe veiligheid en gebiedsontwikkeling.

Het bestuurlijke uitgangspunt is dat de dienstverlening van ODGM minimaal gelijkwaardig blijft aan het huidige niveau en waar mogelijk verder wordt verbeterd. De fusie is nadrukkelijk geen bezuinigingsoperatie, maar een investering in kwaliteit, robuustheid en continuïteit. Tegelijkertijd geldt dat de dienstverlening voor de deelnemers niet duurder mag worden dan in de bestaande situatie.

Deze notitie brengt de verwachte kosten, baten en dekkingsmogelijkheden van de fusie in beeld, zowel voor fase 1 en 2 (voorbereiding en realisatie tot 1 januari 2026) als voor fase 3 (integratie en doorontwikkeling vanaf 2026).

Kosten en baten

Zowel tijdens het fusieproces als in de eerste drie jaar na afronding geldt dat er geen sprake is van een bezuinigingsdoelstelling. De fusie is volledig gericht op het versterken van de kwaliteit van de uitvoering, conform de uitgangspunten uit de bestuurlijke verkenning. De fusie wordt budgettair neutraal vormgegeven: de gezamenlijke lasten voor de deelnemers blijven gelijk aan de huidige situatie. Wel doen zich incidentele fusiekosten voor, maar deze leiden niet tot structureel hogere uitgaven.

Kosten (raming):
- Fase 1 (2024): voorbereiding en oriëntatie – € 134.000
- Fase 2 (2025): juridische en organisatorische realisatie – € 1,14 miljoen
- Fase 3 (vanaf 2026): integratie en doorontwikkeling – circa € 1 miljoen (afhankelijk van keuzes en tempo)
- Frictiekosten: voorzien in begroting; geen overschrijding verwacht
- Liquidatie (2026): geen bijzonderheden

Baten (kwalitatief en kwantitatief):
- Bundeling van kennis en capaciteit resulteert in betere dienstverlening en een robuustere organisatie.
- Harmonisatie van werkprocessen en ICT leidt op termijn tot efficiëntere uitvoering en minder dubbel werk.
- Gezamenlijke kwaliteitscyclus, KPI’s en BI-instrumenten verbeteren de sturing en verantwoording.
- De organisatie wordt wendbaarder en slagvaardiger bij het inspelen op maatschappelijke opgaven.
- Structurele lasten blijven gelijk en kunnen op termijn zelfs lager uitvallen door efficiencywinst.
- Schaalvoordelen worden gerealiseerd via gezamenlijke systemen, organisatieontwikkeling en vermindering van overlap in taken.

Kern: de fusie vraagt om incidentele middelen voor voorbereiding en integratie, maar levert structurele baten op in de vorm van een sterkere, robuustere en toekomstbestendige organisatie die kwalitatief beter presteert zonder hogere structurele lasten voor de deelnemers.

Dekking en integratie vanaf 2026
De kosten van fase 1 en 2 zijn volledig gedekt. Dit gebeurt door een combinatie van bijdragen van ODRA en ODRN, een subsidie van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat van € 500.000, een bijdrage van € 486.000 uit het programma IBP-VTH Robuustheid, waar mogelijk aangevuld met middelen van de provincie Gelderland.

Vanaf 1 januari 2026 start fase 3: de daadwerkelijke integratie van processen en systemen. Dit betreft onder meer de harmonisatie van werkprocessen, de ontwikkeling van gezamenlijke ICT-voorzieningen, de inrichting van een kwaliteitscyclus en de vaststelling van een gezamenlijke uitvoeringsstrategie. De huidige inschatting is dat hiervoor circa € 1 miljoen benodigd is. Om tempo en samenhang te waarborgen, is bij de provincie Gelderland een aanvullende incidentele bijdrage van € 1 miljoen aangevraagd. Hiermee kan de integratie versneld en in samenhang worden uitgevoerd. Indien deze middelen niet worden toegekend, zal fase 3 vertraging oplopen. Indien dit het geval is, worden de scenario's aan de besturen voorgelegd. Belangrijk is dat niet alle projecten die na 2026 worden opgepakt fusiegerelateerd zijn. Bepaalde doorontwikkelingen, zoals de vernieuwing van de financieringssystematiek, zouden ook zonder fusie noodzakelijk zijn geweest.

Frictie, liquidatie en risico's
Frictiekosten zijn bij een fusie onvermijdelijk, maar worden actief beheerst en zijn financieel voorzien. Uitgangspunt is dat alle medewerkers een plek krijgen binnen ODGM, hierdoor is de verwachting dat de frictiekosten beheersbaar zijn. Voor eventuele uitloopschalen en vergelijkbare voorzieningen zijn budgetten opgenomen, waardoor geen overschrijdingen worden verwacht.

De formele liquidatie van ODRA en ODRN vindt plaats in 2026, bij de vaststelling van de jaarrekening 2025. Dit betreft voornamelijk een administratieve afhandeling. Daarbij geldt het bestuurlijke uitgangspunt dat de eigenaren van de huidige organisaties zelf verantwoordelijk zijn voor eventuele tekorten in de jaren 2024 en 2025, zolang ODRA en ODRN nog eigen begrotingen en jaarrekeningen voeren.

Tegelijkertijd zijn er risico's die aandacht vragen. Een versneld tempo van doorontwikkeling kan leiden tot extra kosten en inzet van capaciteit. De gevraagde provinciale bijdrage is nog niet definitief toegezegd. Tot slot bestaat het risico dat reguliere doorontwikkelingsprojecten na 2026 ten onrechte worden aangemerkt als fusiekosten, wat kan leiden tot onjuiste beeldvorming. Deze risico's worden zoveel mogelijk beheerst door middel van strakke monitoring, transparante besluitvorming en tijdige rapportage richting bestuur en deelnemers.

Samenvattend
De fusie van ODRA en ODRN tot ODGM wordt budgettair neutraal ingericht en is in de kern een investering in kwaliteit, robuustheid en toekomstbestendigheid. De kosten van fase 1 en 2 zijn volledig gedekt. Voor fase 3 is een incidentele bijdrage bij de provincie Gelderland aangevraagd om de integratie versneld en in samenhang uit te kunnen voeren. Indien deze middelen niet worden toegekend, zal fase 3 vertraging oplopen. Indien dit het geval is, worden de scenario's aan de besturen voorgelegd, zodat keuzes transparant en zorgvuldig worden gemaakt.

De kernboodschap is dat de fusie niet leidt tot hogere structurele lasten, maar juist bijdraagt aan een sterkere organisatie die in staat is om maatschappelijke en wettelijke opgaven beter, sneller en professioneler uit te voeren.

Kosten	Baten	Dekking
Fase 1 (2024): €134.000	Voorbereiding en oriëntatie	Bijdragen ODRA/ODRN
Fase 2 (2025): €1,14 mln	Juridische & organisatorische realisatie	Subsidie IenW €500.000, IBP-VTH €486.000, Provincie Gelderland (incidenteel)
Fase 3 (vanaf 2026): ca. €1 mln	Integratie processen & systemen, kwaliteitswinst	Incidentele bijdrage provincie €1 mln (aanvraag), reguliere begroting en/of scenario's aan het bestuur voorleggen
Frictiekosten: voorzien	Alle medewerkers behouden plek, beperkte kosten	Opgenomen in begroting
Liquidatie: geen bijzonderheden	Administratieve afhandeling	Geen extra lasten